

B

Building an Enabling Knowledge Platform for Frontier Research in Communication, Journalism and Mass Media Studies in Thailand

Pimonpan Chainan^{1,*} and Chanansara Oranop na Ayutthaya²

Received: September 21, 2023 Revised: November 30, 2023 Accepted: December 29, 2023

Abstract

This study aims to develop an open, flexible, and user-friendly digital platform. This platform will serve as a useful tool for collecting, searching, distributing, and linking research and academic knowledge in the fields of communication studies, journalism, and mass communication in Thailand. Furthermore, it seeks to encourage community participation and collaborative learning through the development and testing of this prototype platform.

The development of the prototype involves two stages. The first stage focuses on exploring current issues and synthesizing stakeholder demands. This is accomplished by gathering information from a sample of university lecturers and graduate students who are active contributors to the field of communication studies. The methods employed include in-depth interviews with 11 participants and a survey questionnaire administered to 106 individuals. The findings reveal two key insights: while there is a strong demand for an information and knowledge-based platform, there are significant challenges in creating, accessing, and disseminating communication knowledge due to fragmented university efforts. Each institution has distinct research goals and identities, and their strategic objectives do not encompass developing a dedicated system for communication studies. Additionally, disciplinary scholarships often influence how researchers utilize databases. The results revealed a high demand for an information and knowledge-based platform. The most sought-after feature was a database for academic journals from national archives, with an average score of 4.49. This was closely followed by a demand for a database for academic journals from international archives, scoring an average of 4.46. Lastly, a site providing accurate citation information for such journals based on academic referencing systems was also in demand, with an average score of 4.45. In the second stage, the prototype platform was designed to meet the needs identified in the first stage and underwent pilot testing by the target user group. The results indicated that users viewed the platform, which functions as a database, as a fundamental infrastructure for advancing knowledge in the field of communication studies. They expressed satisfaction with the platform's visual design and user experience, particularly appreciating its capabilities for searching, information exchange, and facilitating scholarly discussions.

Keywords: knowledge platform, knowledge management network, disinformation, communication studies

¹ Faculty of Mass Communication, Chiang Mai University

² Faculty of Communication Arts, Chulalongkorn University

* Corresponding author. E-mail: pimonpan.c@cmu.ac.th

การสร้างแพลตฟอร์มความรู้ที่เอื้ออำนวยเพื่อยกระดับสู่การวิจัยระดับแนวหน้าในสาขาวิทยาศาสตร์ วารสารศาสตร์ และสื่อสารมวลชนในประเทศไทย

พิมลพรรณ ไชยพันธ์^{1*} และ ชนัญสราร อรนพ ณ อยุธยา²

วันรับบทความ: September 21, 2023 วันแก้ไขบทความ: November 30, 2023 วันตอบรับบทความ: December 29, 2023

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแพลตฟอร์มดิจิทัลที่เปิดกว้าง ยืดหยุ่น และใช้ประโยชน์ได้ง่ายในการเป็นแหล่งรวบรวม สืบค้น เผยแพร่ เชื่อมโยงข้อมูล ผลงานการวิจัยและองค์ความรู้ทางวิชาการสำหรับสาขาวิชา นิเทศศาสตร์ วารสารศาสตร์ และสื่อสารมวลชนในประเทศไทย รวมถึงสร้างการมีส่วนร่วมและการเรียนรู้ร่วมกันของประชาคมในการพัฒนาและทดลองใช้ต้นแบบแพลตฟอร์มดิจิทัล

การดำเนินงานในการพัฒนาต้นแบบแพลตฟอร์มดิจิทัลใช้การวิจัยและพัฒนา มี 2 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การสำรวจ สังเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการ ดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย คือ อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ซึ่งอยู่ในประชาคมผู้สร้างองค์ความรู้ทางนิเทศศาสตร์จากมหาวิทยาลัยด้วยวิธีการสัมภาษณ์ จำนวน 11 คน และการสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 106 คน ปรากฏผลการศึกษา ดังนี้ 1. สภาพปัญหาของการสร้าง เข้าถึง และเผยแพร่องค์ความรู้ของนิเทศศาสตร์ ได้แก่ 1) มหาวิทยาลัยมีอัตลักษณ์และความแตกต่างของเป้าหมายการวิจัย 2) ยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยควรให้ความสำคัญกับการสร้างระบบเครือข่ายของสาขาวิชา 3) การสร้างงานวิจัยตามโจทย์ของแหล่งทุนเป็นหนึ่งในปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้งานฐานข้อมูล 2. ความต้องการข้อมูลและแพลตฟอร์มความรู้ พบว่า ความต้องการระดับมากที่สุด ประกอบด้วยความต้องการข้อมูลและแพลตฟอร์มความรู้ที่สามารถเป็นแหล่งรวบรวมบทความทางวิชาการในฐานข้อมูลทางวิชาการระดับชาติ (ค่าเฉลี่ย = 4.49) และฐานข้อมูลทางวิชาการระดับนานาชาติ (ค่าเฉลี่ย = 4.46) การให้รายละเอียดของการอ้างอิงผลงานทางวิชาการที่สืบค้นอย่างถูกต้องตามหลักการอ้างอิง (ค่าเฉลี่ย = 4.45) ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบพัฒนาต้นแบบแพลตฟอร์ม ดำเนินการโดยออกแบบต้นแบบเว็บไซต์ให้สอดคล้องเหมาะสมกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่จะใช้แพลตฟอร์มตามข้อมูลในขั้นที่หนึ่ง และนำไปให้กลุ่มเป้าหมายทดลองใช้ ผลการดำเนินงานในขั้นตอนที่ 2 นี้ พบว่า จากการทดลองใช้ต้นแบบแพลตฟอร์มกลุ่มเป้าหมายเห็นถึงความสำคัญของการเป็นแหล่งสืบค้น ซึ่งเป็นโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาองค์ความรู้ในศาสตร์นี้ และพึงพอใจในด้านรูปลักษณ์ และประสบการณ์ในการใช้แพลตฟอร์มในการค้นหา การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและข้อคิดเห็นทางวิชาการ

คำสำคัญ: แพลตฟอร์มความรู้ เครือข่ายการจัดการความรู้ ข้อมูลบิดเบือน การศึกษาการสื่อสาร

¹ คณะการสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

² คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

* Corresponding author. E-mail: pimonpan.c@cmu.ac.th

บทนำ

การสำรวจสถานการณ์ปัญหา และการพัฒนาระบบความรู้ในเทคโนโลยีศาสตร์ วารสารศาสตร์ และการสื่อสารมวลชนในประเทศไทย ปรากฏข้อเสนอแนะจากประชาคมที่มีส่วนร่วมในการวิจัยในเรื่องของ การสร้างแพลตฟอร์มการแลกเปลี่ยน และแบ่งปันองค์ความรู้จากการวิจัยที่เข้าถึงได้ง่าย ตลอดจนเป็นประโยชน์ต่อการต่อยอดองค์ความรู้สู่การวิจัยระดับแถวหน้า (Frontier Research) ซึ่งยังไม่ค่อยปรากฏการทำวิจัยในลักษณะนี้ในสาขานี้มากนัก สมาชิกประชาคมโดยเฉพาะในส่วนของมหาวิทยาลัยวิจัยได้ให้ข้อสังเกตว่า ระบบนิเวศองค์ความรู้ที่เป็นอยู่ในปัจจุบันยังขาดเครือข่ายนักวิจัยที่เป็นระบบ ไม่มีแพลตฟอร์มกลางในการรวบรวม และสื่อสารถึงความเชี่ยวชาญ จึงมีข้อเสนอแนะให้มีการพัฒนาระบบการบริหารจัดการวิจัยทั้งในระดับมหาวิทยาลัยและระดับประเทศ ที่เน้นการใช้ประโยชน์ที่มีประสิทธิภาพจากข้อมูลความรู้และการสร้างเครือข่ายการวิจัยขณะเดียวกันยังปรากฏข้อค้นพบสำคัญในเรื่องของการตีพิมพ์เผยแพร่ของผลงานทางวิชาการและการวิจัยที่พบว่างานที่เป็นองค์ความรู้ส่วนใหญ่ของสาขานี้เทคโนโลยีศาสตร์ วารสารศาสตร์ และสื่อสารมวลชน มักจะได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่อยู่ในวารสารวิชาการหรือฐานข้อมูลในระดับประเทศ ขณะที่ในการตีพิมพ์เผยแพร่ในระดับนานาชาติ ปรากฏในสัดส่วนที่น้อยมากสำหรับผลงานของอาจารย์ในทุกกลุ่มมหาวิทยาลัย ครอบคลุมมหาวิทยาลัยวิจัย มหาวิทยาลัยเอกชน และมหาวิทยาลัยราชภัฏ (พิรงรอง งามสุต, เสริมศิริ นิลดำ, และโสภาค พาณิชพาพิบูล, 2564)

ด้วยเหตุนี้ เพื่อเป็นการต่อยอดจากข้อค้นพบและข้อเสนอแนะดังกล่าว จึงเป็นที่มาของการวิจัยนี้ ที่มุ่งทำการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างกลไกทางข้อมูลที่เอื้ออำนวยการสร้างองค์ความรู้ทางการวิจัยระดับแถวหน้าและการตีพิมพ์ในระดับนานาชาติของสาขาวิชาเทคโนโลยีศาสตร์ วารสารศาสตร์ และสื่อสารมวลชนในประเทศไทย โดยเมื่อพิจารณาจากหัวข้อการวิจัยและประเด็นในสังคมด้านการสื่อสารอันมีอิทธิพลกว้างขวางทั้งในระดับชาติและนานาชาติ พบว่า ประเด็น ข้อมูลลวง ข่าวปลอม เรื่องราวที่เป็นเท็จ และสารที่บิดเบือน หรือที่รู้จักกันในภาพรวมว่า Disinformation เป็นประเด็นที่มีการทำวิจัยเป็นจำนวนมากทั่วโลก และเป็นเรื่องที่มีผลกระทบสูงทั้งในทางวิชาการและทางสังคม จึงน่าจะเป็นสาขาย่อย (Area) ทางการวิจัยที่น่าจะมีศักยภาพสูงในแง่การพัฒนาสู่การวิจัยระดับแถวหน้าอีกทั้งยังเป็นสาขาที่สามารถจะเชื่อมโยงพรมแดนความรู้กับสาขาวิทยาการอื่นได้อีกด้วย ด้วยเหตุผลดังกล่าวมา ผู้วิจัยจึงเลือกประเด็น Disinformation เป็นกรอบในการสร้างเครือข่ายสำหรับแพลตฟอร์มการแลกเปลี่ยนและแบ่งปันองค์ความรู้ที่คาดหวังว่าจะนำไปต่อยอดสู่การวิจัยระดับแถวหน้า (Frontier Research) ต่อไป

ทบทวนวรรณกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

จากการสำรวจแพลตฟอร์มเชื่อมโยงและแบ่งปันความรู้ทางการวิจัยที่มีการใช้ประโยชน์กว้างขวางในแวดวงเทคโนโลยีศาสตร์และสังคมศาสตร์ทั้งในระดับสากลและระดับประเทศและสามารถสรุปข้อมูลโดยสังเขปมาได้ตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบแพลตฟอร์มข้อมูลด้านการวิจัยต่าง ๆ

ชื่อแพลตฟอร์ม	ข้อมูลโดยสังเขป	URL address
 (Social Science Research Network)	แพลตฟอร์มสำหรับการเผยแพร่ผลงานวิจัยในขั้นต้นก่อนการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ (Preprints) โดยแพลตฟอร์มนี้เริ่มต้นจากจุดเน้นในสาขาสังคมศาสตร์ (Social Sciences) และจึงขยายครอบคลุมสหวิชา (Interdisciplinary) วัตถุประสงค์เพื่อเป็นแหล่งเผยแพร่ สืบค้น และดาวน์โหลดผลงานโดยไม่มีค่าใช้จ่าย และยังเป็นแหล่งที่เอื้อต่อการสื่อสารระหว่างนักวิจัยอีกด้วย	https://www.ssrn.com/index.cfm/en/ssrn-faq/
 stands for Open Researcher and Contributor ID (Open Researcher and Contributor ID)	ระบบระบุตัวตนนักวิจัย บันทึกข้อมูลเกี่ยวกับนักวิจัย เชื่อมโยงข้อมูลระหว่าง ORCID record กับองค์กรสมาชิก รวมถึงฐานข้อมูลออนไลน์ต่าง ๆ เช่น Scopus เป็นต้น วัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดเครือข่ายเชื่อมโยงระหว่างผู้ผลิตผลงานเชิงวิชาการ งานวิจัย และนวัตกรรมในสาขาวิชาต่าง ๆ เข้าด้วยกัน โดยนักวิจัยสามารถ สร้าง แก้ไข และปรับการเปิดเผยข้อมูลในแพลตฟอร์มได้เองโดยไม่มีค่าใช้จ่าย และยังสามารถสืบค้นข้อมูลในระบบได้ แพลตฟอร์ม ORCID เป็น Open Source ซอฟต์แวร์ที่เปิดให้สามารถนำไปใช้ได้ภายใต้ลิขสิทธิ์และพัฒนาเป็นภาษาอื่นนอกจากภาษาอังกฤษได้ด้วย	https://orcid.org
 (Open Archive for Media, Film and Communication Studies)	แหล่งข้อมูลดิจิทัลสำหรับสื่อ ภาพยนตร์ และงานวิจัยด้านการสื่อสารที่ให้บริการฟรี (ใช้ระบบโครงสร้างพื้นฐานของ Open Science Framework ให้บริการแพลตฟอร์มโดยไม่แสวงหากำไรเพื่อให้นักวิชาการด้านสื่อ ภาพยนตร์ และการสื่อสารสามารถเผยแพร่ผลงาน อีกทั้งยังเปิดกว้างสำหรับผลงานที่อยู่ในรูปบทความ หนังสือ และบทหนังสือ แพลตฟอร์ม MediArXiv โดยใช้ระบบโครงสร้างพื้นฐานของ Open Science Framework (OSF) โดย OSF เปิดให้บริการทั้งแบบฟรี (ในกรณีที่บริหารจัดการระบบเอง) และแบบมีค่าใช้จ่าย	https://mediarxiv.com/faqs/

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบแพลตฟอร์มข้อมูลด้านการวิจัยต่าง ๆ (ต่อ)

ชื่อแพลตฟอร์ม	ข้อมูลโดยสังเขป	URL address
 Thai-Journal Citation Index Center ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai-Journal Citation Index) หรือฐานข้อมูลดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai-Journal Citation Index Database: TCI)	ระบบการทำดัชนีผลกระทบการอ้างอิงของวารสารวิชาการในประเทศ รวมถึงระบบการประเมินคุณภาพและจัดกลุ่มวารสารในฐานข้อมูลโดยมีการจัดตั้งเกณฑ์และวิธีการประเมินวารสารขึ้นและแบ่งกลุ่มวารสารออกเป็น 3 กลุ่ม (Tier 1-3) เรียงลำดับจากคุณภาพสูง (1) - ต่ำ (3) ระบบ TCI เปิดให้บริการสืบค้นข้อมูลวารสารในฐานข้อมูลได้ 2 แบบ ได้แก่ สืบค้นจากข้อมูลวารสารวิชาการ (เช่น ชื่อวารสาร ชื่อบทความ บทคัดย่อ คำสำคัญ ชื่อผู้แต่ง และชื่อสถาบันหรือองค์กร) และสืบค้นตามสาขาวิชา สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์) โดยระบบจะแสดงข้อมูลการอ้างอิงประกอบด้วย	https://tci-thailand.org/

จากตารางที่ 1 ได้วิเคราะห์คุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น ที่เป็นลักษณะเฉพาะของต้นแบบแพลตฟอร์มที่เอื้อให้เกิดการใช้งานและมีส่วนร่วมในการสร้างและพัฒนาของผู้ใช้ เพื่อให้การเข้าถึง การปฏิสัมพันธ์ และการแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ระหว่างกันของผู้ใช้ในแพลตฟอร์ม และสร้างเป็นกรอบคุณลักษณะที่สำคัญ 8 ประการ เพื่อใช้เป็นกรอบการวิจัยตั้งต้นในการศึกษา ดังแสดงในภาพที่ 1

01 รหัสนักวิจัยบันทึกข้อมูลนักวิจัยที่สร้าง แก๊ซ และปรับเปลี่ยนได้	02 แพลตฟอร์มไม่แสวงหากำไร	03 Open Source Software
04 ฐานข้อมูลสังเคราะห์ความรู้ Disinformation ใน ASEAN	05 เครือข่ายเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลออนไลน์อื่น	06 Link ความรู้ที่มีการเผยแพร่ออนไลน์แล้ว
07 Link ความรู้ในรูปแบบ preprint ก่อนเผยแพร่	08 กลไกสืบค้น	

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการออกแบบแพลตฟอร์ม

ที่มา: จากการวิเคราะห์ของผู้วิจัย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างต้นแบบแพลตฟอร์มดิจิทัลที่เปิดกว้าง ยืดหยุ่น และใช้ประโยชน์ได้ง่ายในการเป็นแหล่งสืบค้น เผยแพร่ เชื่อมโยงข้อมูล ผลงานการวิจัย และองค์ความรู้ทางวิชาการสำหรับสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ วารสารศาสตร์ และสื่อสารมวลชนในประเทศไทย
2. เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมและการเรียนรู้ร่วมกันของประชาคมวิชาการนิเทศศาสตร์ วารสารศาสตร์ และสื่อสารมวลชนในการพัฒนาและทดลองใช้ต้นแบบแพลตฟอร์มดิจิทัลที่จะเป็นกลไกการเก็บ รวบรวม สืบค้น และทรัพยากรข้อมูลผลงานการวิจัยและองค์ความรู้ทางวิชาการของสาขา

วิธีดำเนินการวิจัย

ในส่วนของการพัฒนาต้นแบบแพลตฟอร์มดิจิทัลด้านข้อมูลจะอาศัยการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ตามกระบวนการ ดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ ซึ่งจะครอบคลุม 2 ขั้นตอน คือ

1.1 การสัมภาษณ์ โดยการจัดประชุมประชาคมนิเทศศาสตร์ ได้แก่ อาจารย์ และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ทางด้านนิเทศศาสตร์ การสื่อสาร หรือสาขาอื่นที่เกี่ยวข้องกับนิเทศศาสตร์ เกณฑ์การคัดเลือกผู้เข้าร่วมการวิจัย เป็นอาจารย์ และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา (ปริญญาโท และ ปริญญาเอก) ที่กำลังปฏิบัติงาน/ศึกษาในสถาบันการศึกษาที่มีหลักสูตรดังกล่าว เนื่องจากเป็นกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ใช้งานแพลตฟอร์มในอนาคต และสมัครใจเข้าร่วมโครงการ โดยคัดเลือกให้มีผู้ให้ข้อมูลกระจายตัวในมหาวิทยาลัย 3 ประเภท คือ มหาวิทยาลัยรัฐ มหาวิทยาลัยเอกชน และมหาวิทยาลัยราชภัฏ และจาก 4 ภูมิภาคของประเทศไทย โดยจัดประชุม 2 ครั้ง คือ การจัดประชุมกลุ่มอาจารย์ 6 คน เพื่อสัมภาษณ์ตามประเด็นคำถามและการจัดประชุมกลุ่มนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา 5 คน ซึ่งส่วนหนึ่งมีสถานภาพเป็นอาจารย์ประจำในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ด้วย รวมจำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมด 11 คน เครื่องมือในการเก็บข้อมูล คือ แบบคำถามสัมภาษณ์พัฒนาจากกรอบแนวคิดการออกแบบแพลตฟอร์ม เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากผู้เข้าร่วมการวิจัยมาพัฒนาแบบสอบถามที่ใช้ในการสำรวจความต้องการที่มีต่อแพลตฟอร์มในกลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดใหญ่ขึ้นและครอบคลุมทั่วประเทศ

1.2 วิธีการสำรวจโดยแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกประชาคมนิเทศศาสตร์ ได้แก่ อาจารย์ และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จากสถาบันอุดมศึกษาที่มีการเปิดสอนระดับบัณฑิตศึกษาทางด้านนิเทศศาสตร์ การสื่อสาร หรือสาขาอื่นที่เกี่ยวข้องกับนิเทศศาสตร์ โดยมีรายชื่อคณะและมหาวิทยาลัยที่กระจายแบบสอบถามไปจำนวน 26 แห่ง ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยของรัฐและมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ มหาวิทยาลัยราชภัฏ/ราชชมงคล และมหาวิทยาลัยเอกชน โดยมีการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามหลักการทางสถิติอ้างอิงจากตารางการหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane ที่ precision level 10% ประมาณการณจำนวนประชากร 20,000 คน ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน (Israel, 1992) โดยส่งจดหมายขอความอนุเคราะห์ไปยังคณะของแต่ละสถาบันการศึกษาประชาสัมพันธ์โครงการวิจัยให้แก่อาจารย์และนักศึกษาให้เข้าร่วมโครงการได้

ตามความสมัครใจ จำนวนรวมสุดท้ายมีผู้ตอบแบบสอบถามมาทั้งสิ้น 106 คน การทดสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามประเมินจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านนิเทศศาสตร์ จำนวน 3 คน โดยวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC: Index of Item Objective Congruence)

2. การออกแบบพัฒนาต้นแบบแพลตฟอร์ม ตามข้อมูลที่ได้สังเคราะห์จากในขั้นที่หนึ่งและโดยอาศัยกรอบการพัฒนาจากแพลตฟอร์มข้อมูลการวิจัยที่ได้มีการแพร่กระจายกว้างขวาง

2.1 การทดลองใช้แพลตฟอร์ม

การทดลองกับกลุ่มเป้าหมายในประชาคมทางนิเทศศาสตร์ วารสารศาสตร์ และสื่อสารมวลชน ตามประเภทของมหาวิทยาลัย 3 ประเภท คือ มหาวิทยาลัยรัฐ มหาวิทยาลัยเอกชน และมหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 15 คน คัดเลือกผู้ใช้ที่ร่วมทดลองตามความสมัครใจ โดยส่วนหนึ่งเป็นผู้ที่เคยมีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัยก่อนหน้านี้ โดยทำการประชุมกลุ่มกับผู้ใช้กลุ่มเป้าหมายที่ทดลองใช้แพลตฟอร์มทั้ง 15 คน เพื่อแนะนำระบบและแนวทางในการทดลองใช้แพลตฟอร์ม หลังจากนั้นให้กลุ่มตัวอย่างทดลองใช้แพลตฟอร์มและนัดประชุมอีกครั้งเพื่อรับฟังข้อเสนอแนะในการพัฒนาแพลตฟอร์ม

กระบวนการออกแบบและพัฒนาแพลตฟอร์มก่อนนำไปให้กลุ่มเป้าหมายทดลองใช้ ผู้วิจัยนำผลการศึกษาที่ได้จากการสัมภาษณ์และการสำรวจมาพิจารณาประกอบกัน โดยจัดลำดับความต้องการพื้นฐานที่กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญร่วมกับความเป็นไปได้ในการพัฒนาแพลตฟอร์มตามกรอบระยะเวลาการดำเนินการพัฒนาแพลตฟอร์มต้นแบบเป็นการดำเนินการร่วมกันของทีมวิจัยในการวิเคราะห์ผลการศึกษาคือความต้องการของผู้ใช้ออกมาเป็นคุณสมบัติของแพลตฟอร์มในเชิงรูปธรรม กำหนดโครงสร้าง คุณลักษณะ และการจัดระบบเนื้อหาที่ต้องการ ให้กับผู้พัฒนาแพลตฟอร์มในเชิงระบบและเทคนิค (Web Developer) และผู้ออกแบบรูปลักษณ์หน้าตาและความสวยงามของแพลตฟอร์ม (Web Designer) เพื่อให้ได้แพลตฟอร์มที่สามารถตอบสนองความต้องการใช้งานของผู้ใช้มากที่สุดโดยอ้างอิงจากผลการศึกษา

ผู้วิจัยทำงานร่วมกับนักพัฒนาเว็บเพื่อออกแบบเว็บไซต์ www.commscholarshub.info ที่จะเป็นต้นแบบแพลตฟอร์ม โดยมี Design และ Function หลักตามข้อมูลที่ได้จากการสำรวจและวิเคราะห์สภาพปัญหาความต้องการในกิจกรรมก่อนหน้านี้

ส่วนการรวบรวมและสังเคราะห์องค์ความรู้ทางการวิจัยในสาขานิเทศศาสตร์ และสาขาที่เกี่ยวข้องในประเด็นเกี่ยวกับ Disinformation ของประชาคมวิชาการไทยและอาเซียนจะใช้วิธีการวิเคราะห์อภิमानด้วยการสังเคราะห์ข้อมูล โดยอาศัยประเด็นและแนวทางการวิจัยเกี่ยวกับ Disinformation เป็นกรอบหลัก และจะใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ที่สามารถเข้าถึงได้ ในการรวบรวมเอกสารหรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาศึกษาและทำการสังเคราะห์ให้อยู่ในรูปแบบที่นำเสนอผ่านแพลตฟอร์มที่มีการพัฒนาได้

ผลการวิจัย

การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการต่อการพัฒนาแพลตฟอร์ม

ส่วนที่ 1 ผลการสัมภาษณ์สามารถสรุปได้ตามประเด็น ดังต่อไปนี้

1. สภาพปัญหาของการสร้าง เข้าถึง และเผยแพร่องค์ความรู้ของนิเทศศาสตร์

1.1 อັตลักษณ์และความแตกต่างของเป้าหมายการวิจัยของมหาวิทยาลัยไทย

ผลการสัมภาษณ์สนับสนุนผลการศึกษาจาก โครงการการสำรวจสถานการณ์ปัญหาและการพัฒนาระบบความรู้ในนิเทศศาสตร์ วารสารศาสตร์ และการสื่อสารมวลชนในประเทศไทย ของ พิรงรอง รามสูต และคณะ (2564) ที่พบว่า สภาพปัจจุบันของการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการและการวิจัยของสาขาวิชา นิเทศศาสตร์ ยังจำกัดอยู่ในระดับประเทศ ส่วนการตีพิมพ์ในระดับนานาชาติยังพบในสัดส่วนน้อย ซึ่งไม่สอดคล้องกับเป้าหมายของการตีพิมพ์เผยแพร่ของผลงานทางวิชาการและการวิจัย โดยพบว่า งานที่เป็นองค์ความรู้ส่วนใหญ่ของสาขา นิเทศศาสตร์ วารสารศาสตร์ และสื่อสารมวลชนมักจะได้รับ การตีพิมพ์เผยแพร่อยู่ในวารสารวิชาการหรือฐานข้อมูลในระดับประเทศ ขณะที่ในการตีพิมพ์เผยแพร่ในระดับนานาชาติ ปรากฏในสัดส่วนที่น้อยมากสำหรับ ผลงานของอาจารย์ในทุกกลุ่มมหาวิทยาลัย และไม่ปรากฏเลยในส่วนของผลงานของนิสิตนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ซึ่งหากเป้าหมายของ การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อววน.) ในการพัฒนาความเข้มแข็งให้สาขาวิชาด้านนิเทศศาสตร์ฯ คือ การสร้างมาตรฐานให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล

ส่วนความแตกต่างของอັตลักษณ์ในการวิจัย มหาวิทยาลัยแต่ละประเภทจะมีบทบาทและจุดเน้นแตกต่างกัน กล่าวคือ มหาวิทยาลัยวิจัยจะเน้นการบูรณาการความรู้ข้ามศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจะมีบทบาทสำคัญในการบริการวิชาการในท้องถิ่น โจทย์การวิจัยจะขึ้นอยู่กับพื้นที่ที่มีลักษณะเฉพาะ ในขณะที่มหาวิทยาลัยเอกชนจะมีเป้าหมายที่ทางสภามหาวิทยาลัยกำหนดให้ โดยเน้นเรื่องการผลิตบัณฑิตเข้าสู่ตลาดแรงงาน

1.2 การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ร่วมกันระหว่างเครือข่ายมหาวิทยาลัย

ยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยควรให้ความสำคัญกับการสร้างระบบเครือข่ายของสาขาวิชา มหาวิทยาลัยควรตระหนักถึงความสำคัญของการมีระบบที่เอื้อต่อการเชื่อมต่อเครือข่ายสาขาวิชา กับมหาวิทยาลัยอื่น ๆ สร้างและสนับสนุนการใช้งานระบบและแพลตฟอร์มร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยที่เป็นรูปธรรมและเกิดเครือข่ายที่คงอยู่ในระยะยาว ซึ่งส่วนใหญ่ขณะนี้เกิดขึ้นในลักษณะเป็นวาระครั้งคราวทำให้ไม่เกิดความต่อเนื่อง นอกจากนี้ แต่ละหน่วยงานที่ดูแลเรื่อง การวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ยังมีความแตกต่างกันในแต่ละมหาวิทยาลัย ทำให้การประสานงานเชื่อมต่อกันยังไม่เกิดขึ้น หากจะลดอุปสรรคด้านนี้มหาวิทยาลัยควรแสดงภาพที่ชัดเจนว่าหน่วยงานใดของมหาวิทยาลัยที่เป็นหน่วยงานสนับสนุนและขับเคลื่อนองค์ความรู้จาก การวิจัย

1.3 การเข้าถึงแหล่งทุนวิจัย

การสร้างงานวิจัยตามโจทย์ของแหล่งทุนเป็นหนึ่งในปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้งานฐานข้อมูล การเข้าถึงองค์ความรู้ผ่านช่องทางต่าง ๆ และการสร้างระบบที่เอื้อต่อการสร้างงานวิจัยตามโจทย์ของแหล่งทุน ซึ่งแหล่งทุน

ขนาดใหญ่ระดับชาติ เช่น กองทุนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (ววน.) สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) จะกำหนดโจทย์การวิจัยที่สนับสนุนทุนสอดคล้องตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งโดยมากที่ผ่านมาจะพบว่าแผนยุทธศาสตร์ชาติ ศาสตร์ทางนิเทศศาสตร์จะอยู่ในฐานะตัวช่วยขับเคลื่อนหรือเป็นองค์ประกอบของยุทธศาสตร์หลักของสาขาวิชาอื่น มากกว่าจะได้โจทย์ทางการวิจัยที่เป็นยุทธศาสตร์หลักของสาขานิเทศศาสตร์เอง

ประเด็นการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาคมนิเทศศาสตร์ในการกำหนดโจทย์การวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศและการผลักดันให้ข้อเสนอเชิงนโยบายที่ได้จากผลการศึกษาครั้งนี้ไปสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงระบบนั้น สามารถทำได้จากการเปิดโอกาสของแหล่งทุนในการที่จะให้นักวิจัย สาขาวิชา/คณะ และมหาวิทยาลัยได้มีส่วนร่วมในการกำหนดโจทย์การวิจัยหรือแผนงานการวิจัยทางนิเทศศาสตร์ที่กำลังขาดแคลนหรือจำเป็นต้องมีการพัฒนาองค์ความรู้ทั้งระดับชาติและเชิงบริบทพื้นที่ โดยพิจารณาร่วมกับความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การวิจัยด้านการสื่อสารของชาติ

2. แนวคิดของแพลตฟอร์มในเชิงระบบ

2.1 ความเป็นเจ้าของ

ผู้เข้าร่วมการวิจัยมีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่า องค์กรที่จะเป็นผู้สร้าง พัฒนา และให้บริการแพลตฟอร์มที่สามารถดำเนินการได้อย่างเป็นระบบในระยะยาวควรอยู่ในรูปแบบขององค์กรอิสระที่ได้รับ การสนับสนุนจากภาครัฐเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการจัดการและการสร้างเครือข่ายของประชาคม อีกทั้งองค์กรอิสระที่มีตัวแทนจากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ มาทำงานร่วมกันจะให้บริการโดยหาจุดตรงกลางที่ให้บริการตอบสนองความต้องการสำคัญของประชาคมจากมหาวิทยาลัยที่มีพันธกิจทางการวิจัยต่างกัน แต่ในขณะเดียวกัน ผู้ใช้บริการก็ได้ประโยชน์จากการใช้งานด้วยเช่นกัน

2.2 พื้นที่กลางเชื่อมต่อนักวิจัยกับแหล่งทุน

แนวคิดของการสร้างแพลตฟอร์มที่สืบเนื่องจากการมีองค์กรอิสระเป็นเจ้าของผู้ให้บริการ ที่มาของความคิดนี้ส่วนหนึ่งเป็นเพราะผู้เข้าร่วมการวิจัยอยากเห็นแพลตฟอร์มนี้ทำหน้าที่เหมือนเป็นพื้นที่กลางหรือตัวกลางในการเชื่อมต่อภาคส่วนต่าง ๆ ที่มีส่วนในการพัฒนางานวิจัยและองค์ความรู้ของสาขานิเทศศาสตร์เข้าด้วยกัน ซึ่งรวมไปถึงมหาวิทยาลัยต่าง ๆ แหล่งทุน นักวิจัย และสมาคมวิชาชีพสื่อ ที่เข้ามาใช้แพลตฟอร์มนี้ร่วมกัน เพราะหากแต่ละภาคส่วนไม่มีพื้นที่กลางที่เชื่อมต่อกัน ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ต่าง ๆ ก็จะกระจัดกระจายและ ไม่มีการสร้างความมีส่วนร่วมในเชิงระบบอย่างแท้จริง

2.3 แพลตฟอร์มที่เคลื่อนไหวด้วยข้อมูล

แพลตฟอร์มที่จะดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง มีชุมชนของผู้ใช้งานจำนวนมากที่จะสร้างบรรยากาศของการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกันอย่างมีชีวิตชีวา ปัจจัยสำคัญ คือ จำนวนและความสม่ำเสมอของข้อมูลที่เคลื่อนไหวในแพลตฟอร์ม จากมุมมองของผู้เข้าร่วมการวิจัยมองว่า ด้วยธรรมชาติของความเป็นวิชาการและเงื่อนไขของการจัดการหลักสูตรการเรียนการสอนที่กำหนดให้อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาต้องเผยแพร่ผลงานวิชาการสู่พื้นที่ทางวิชาการไม่ว่าจะเป็นงานประชุมวิชาการ และวารสารทาง

วิชาการ จุดประสงค์เป็นไปเพื่อให้เกิดการผลิตและต่อยอดความรู้ทางวิชาการในสาขาวิชาต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง แพลตฟอร์มความรู้ของสาขาวิทยาศาสตร์ควรจะหยิบเอาธรรมชาติความเป็นวิชาการนี้มาเป็นส่วนสำคัญในการสร้างแพลตฟอร์มที่สมบูรณ์ด้วยข้อมูลความรู้ และนักวิชาการที่เข้ามาร่วมเผยแพร่และแลกเปลี่ยนความรู้ และความคิดระหว่างกัน อันจะทำให้แพลตฟอร์มมีบทบาทในมิติพื้นที่สาธารณะควบคู่ไปด้วย ในขณะเดียวกัน แพลตฟอร์มความรู้ในสาขาศาสตร์นี้จะช่วยเป็นพื้นที่ในการหาข้อมูลทางวิชาการและอ้างอิงความรู้ให้กับสื่อมวลชน ในการนำไปประกอบการนำเสนอข่าวให้เป็นข่าวที่อ้างอิงจากหลักการทางวิชาการและให้ความรู้กับผู้รับสารได้อีกทอดหนึ่งด้วย

2.4 คุณลักษณะของแพลตฟอร์มที่เอื้อต่อการสร้างเครือข่ายและองค์ความรู้

แพลตฟอร์มในลักษณะของฐานข้อมูลที่ให้บริการรายงานการวิจัยและบทความวิจัยของไทยในปัจจุบัน มีให้บริการอยู่หลายแห่ง แต่เป็นไปในลักษณะของการให้บริการที่เป็นอิสระต่อกัน เป็นการรวบรวมข้อมูลที่ผลิตและเผยแพร่เฉพาะของแต่ละองค์กร ทำให้การสืบค้นเพื่อสำรวจและต่อยอดความก้าวหน้าขององค์ความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ มีข้อจำกัด ฐานข้อมูลที่ให้บริการในลักษณะของศูนย์กลางรวมข้อมูล คือ TCI ยังมีน้อย และยังไม่ตอบสนองความต้องการของนักวิชาการได้ยังไม่ครอบคลุมนัก นอกจากนี้ หากมองในสาขาวิชาแล้วในสาขาศาสตร์ยังเป็นสาขาวิชาที่ไม่มีแพลตฟอร์มความรู้เป็นของตนเอง ซึ่งแพลตฟอร์มนี้หากสามารถสร้างและพัฒนาให้ตอบโจทย์ความต้องการใช้งานของประชาคมวิทยาศาสตร์ได้จริงจะเอื้อต่อการพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ และเกิดบรรยากาศของการผลิตและเผยแพร่ผลงานวิชาการที่กระตือรือร้นมากขึ้น รวมถึงสามารถสร้างให้เกิดพื้นที่แลกเปลี่ยนผลงานกับวงวิชาการระดับนานาชาติได้ในอนาคต

จากการสอบถามถึงความต้องการด้านคุณลักษณะของแพลตฟอร์มที่สามารถตอบโจทย์ความต้องการของประชาคมวิทยาศาสตร์ และประมวลมาสู่คุณลักษณะที่สำคัญที่จะเป็นแพลตฟอร์มที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งานอย่างแท้จริง สามารถสรุปคุณลักษณะที่ต้องการได้ ดังนี้

(1) ความสามารถในการสืบค้น

คุณลักษณะที่สำคัญประการแรกของแพลตฟอร์มความรู้ และเป็นคุณลักษณะที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยทั้งหมดเห็นตรงกัน คือ ความสามารถในการสืบค้น ซึ่งครอบคลุมถึง การสืบค้นผลงานวิชาการ การสืบค้นผู้เขียน/ผู้ผลิตผลงานวิชาการ การสืบค้นแหล่งทุน และการสืบค้นข่าวประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ เช่น งานอบรม งานสัมมนา งานประชุมวิชาการ

(2) การปฏิสัมพันธ์ของเครือข่ายนักวิจัย

ความเป็นนิเทศศาสตร์แกนกลางสำคัญ คือ การสื่อสาร ดังนั้น คุณลักษณะที่จำเป็นของแพลตฟอร์มความรู้ของนิเทศศาสตร์ คือ พื้นที่แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด และทัศนคติ ต่อประเด็นต่าง ๆ ซึ่งจะให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างสมาชิกของประชาคมนิเทศศาสตร์แล้ว ยังทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้จนนำไปสู่การต่อยอดเป็นงานวิจัยที่บูรณาการคนที่มีความสนใจหลากหลาย และคนที่มาจากพื้นที่เป้าหมายในการศึกษาแตกต่างกัน นอกจากนี้ คุณลักษณะด้านการปฏิสัมพันธ์จะช่วยให้แพลตฟอร์มเป็นพื้นที่ที่ไม่เคร่งขรึม แข็งกระด้าง และมีความกระตือรือร้น และเป็นแพลตฟอร์มความรู้ที่มีความเป็นมนุษย์มากขึ้น ในฐานะที่มนุษย์เป็นผู้สร้างสรรค์

ผู้เผยแพร่ และผู้สื่อสารที่นำไปสู่สังคมแห่งการปรึกษาหารือและอภิปรายในประเด็นสาธารณะร่วมกัน

ส่วนที่ 2 การสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม พบผลการศึกษที่สำคัญ ดังนี้

1. ความต้องการข้อมูลและแพลตฟอร์มความรู้

เกณฑ์การแปลความหมาย เพื่อจัดระดับคะแนนเฉลี่ย ในช่วงคะแนน ดังต่อไปนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.20-5.00 แปลความว่า เห็นด้วยกับข้อความมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.40-4.19 แปลความว่า เห็นด้วยกับข้อความมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.60-3.39 แปลความว่า เห็นด้วยกับข้อความปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.80-2.59 แปลความว่า เห็นด้วยกับข้อความน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.79 แปลความว่า เห็นด้วยกับข้อความน้อยที่สุด

ความกว้างของอันตรภาคชั้นของค่าเฉลี่ยมีค่าเท่ากับ 0.8 ซึ่งได้ค่ามาจากการคำนวณโดยใช้สมการทางคณิตศาสตร์อ้างอิงจากหลักการของ Fisher

จากตารางที่ 2 ความต้องการข้อมูลและแพลตฟอร์มความรู้จากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 106 คน สามารถแปลผลจากระดับคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

ความต้องการระดับมากที่สุด ได้แก่ ความต้องการข้อมูลและแพลตฟอร์มความรู้ที่สามารถเป็นแหล่งรวบรวมบทความทางวิชาการ บทความวิจัย ในประเทศไทยที่เผยแพร่ในวารสารทางวิชาการต่าง ๆ ที่อยู่ในฐานข้อมูลทางวิชาการระดับชาติ (ค่าเฉลี่ย = 4.49) แหล่งรวบรวมบทความทางวิชาการ บทความวิจัย ต่างประเทศที่เผยแพร่ในวารสารทางวิชาการต่าง ๆ ที่อยู่ในฐานข้อมูลทางวิชาการระดับนานาชาติ (ค่าเฉลี่ย = 4.46) การให้รายละเอียดของการอ้างอิงผลงานทางวิชาการที่สืบค้นอย่างถูกต้องตามหลักการอ้างอิง (ค่าเฉลี่ย = 4.45) ฐานข้อมูลที่รวบรวมหนังสือ ตำรา Factsheet และมัลติมีเดียของเนื้อหาทางด้านนิเทศศาสตร์ (ค่าเฉลี่ย = 4.37) ฐานข้อมูลที่รวบรวมแหล่งทุนสนับสนุนการวิจัย (ค่าเฉลี่ย = 4.28) อัลกอริทึมในการแนะนำเนื้อหาที่สอดคล้องกับประสบการณ์การใช้งาน และความสนใจของผู้ใช้ (ค่าเฉลี่ย = 4.24) แพลตฟอร์มที่นักวิชาการทางด้านนิเทศศาสตร์จากหลากหลายสถาบันการศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ (ค่าเฉลี่ย = 4.23)

ความต้องการระดับมาก ได้แก่ ความต้องการข้อมูลและแพลตฟอร์มความรู้ที่สามารถเป็นแหล่งรวมข่าวประชาสัมพันธ์ เช่น การอบรม สัมมนา งานประชุมวิชาการ วารสารทางวิชาการ และแพลตฟอร์มที่ดำเนินการโดยได้รับงบประมาณ/เงินทุนสนับสนุนอย่างต่อเนื่องจากหน่วยงานต่าง ๆ เท่ากัน (ค่าเฉลี่ย = 4.18) ฐานข้อมูลที่รวบรวมผลงานวิจัย บทความวิชาการ บทความวิจัย แยกตามพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ของการศึกษา (ค่าเฉลี่ย = 4.05) ความสามารถในการสร้างเครือข่ายของผู้ใช้งานที่สนใจในประเด็นเดียวกัน (ค่าเฉลี่ย = 4.02) พื้นที่สนทนา ในรูปแบบฟอรัม หรือกระดานสนทนาในแพลตฟอร์มสำหรับผู้ใช้ที่เป็นสมาชิกแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ และความคิดเห็นระหว่างกันในประเด็นสาธารณะ (ค่าเฉลี่ย = 3.92)

ตารางที่ 2 ความต้องการข้อมูลและแพลตฟอร์มความรู้

ความต้องการข้อมูลและแพลตฟอร์มความรู้	ระดับความต้องการ (N = 106)		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. แหล่งรวบรวมบทความทางวิชาการ บทความวิจัย ในประเทศไทย ที่เผยแพร่ในวารสารทางวิชาการต่าง ๆ ที่อยู่ในฐานข้อมูลทางวิชาการระดับชาติ	4.49	.949	มากที่สุด
2. แหล่งรวบรวมบทความทางวิชาการ บทความวิจัย ต่างประเทศ ที่เผยแพร่ในวารสารทางวิชาการต่าง ๆ ที่อยู่ในฐานข้อมูลทางวิชาการระดับนานาชาติ	4.46	.948	มากที่สุด
3. การให้รายละเอียดของการอ้างอิงผลงานทางวิชาการที่สืบค้นอย่างถูกต้องตามหลักการอ้างอิง	4.45	.874	มากที่สุด
4. ฐานข้อมูลที่รวบรวมหนังสือ ตำรา Factsheet และมัลติมีเดียของเนื้อหาทางด้านนิเทศศาสตร์	4.37	.979	มากที่สุด
5. ฐานข้อมูลที่รวบรวมแหล่งทุนสนับสนุนการวิจัย	4.28	.993	มากที่สุด
6. อัลกอริทึมในการแนะนำเนื้อหาที่สอดคล้องกับประสบการณ์การใช้งาน และความสนใจของผู้ใช้	4.24	.991	มากที่สุด
7. แพลตฟอร์มที่นักวิชาการทางด้านนิเทศศาสตร์จากหลากหลายสถาบันการศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ	4.23	1.089	มากที่สุด
8. แหล่งรวมข่าวประชาสัมพันธ์ เช่น การอบรม สัมมนา งานประชุมวิชาการวารสารทางวิชาการ	4.18	1.049	มาก
9. แพลตฟอร์มที่ดำเนินการโดยได้รับงบประมาณ/เงินทุนสนับสนุนอย่างต่อเนื่องจากหน่วยงานต่าง ๆ	4.18	1.102	มาก
10. ฐานข้อมูลที่รวบรวมผลงานวิจัย บทความวิชาการ บทความวิจัย แยกตามพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ของการศึกษา	4.05	1.150	มาก
11. ความสามารถในการสร้างเครือข่ายของผู้ใช้งานที่สนใจในประเด็นเดียวกัน	4.02	1.033	มาก
12. พื้นที่สนทนา ในรูปแบบฟอรัม หรือกระดานสนทนาในแพลตฟอร์มสำหรับผู้ใช้ที่เป็นสมาชิกแลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้ และความคิดเห็นระหว่างกันในประเด็นสาธารณะ	3.92	1.011	มาก

จากตารางที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้งานแพลตฟอร์มความรู้จากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 106 คนสามารถแปลผลจากระดับคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

ความสำคัญในระดับมากที่สุด ได้แก่ แพลตฟอร์มความรู้ที่มีความทันสมัยของข้อมูล (ค่าเฉลี่ย = 4.67) แพลตฟอร์มสามารถใช้งานได้ง่ายและสะดวก (ค่าเฉลี่ย = 4.65) เครื่องมือที่ใช้ในการสืบค้นข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ

(ค่าเฉลี่ย = 4.61) ความครอบคลุมในทุกสาขาวิชาทางนิเทศศาสตร์ (ค่าเฉลี่ย = 4.59) ความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่เผยแพร่ผ่านแพลตฟอร์ม และรูปแบบของข้อมูลที่หลากหลาย (เช่น บทคัดย่อ บทความฉบับเต็ม E-book รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์) เท่ากัน (ค่าเฉลี่ย = 4.58) การไม่เสียค่าใช้จ่าย

ในการใช้บริการแพลตฟอร์ม (ค่าเฉลี่ย = 4.54) แหล่งรวมลิงก์ที่เป็นประโยชน์ทางวิชาการในสาขานิเทศศาสตร์และจำนวนบทความ รายงานการวิจัย ที่ให้บริการฟรีเท่ากัน (ค่าเฉลี่ย = 4.52) แพลตฟอร์มให้บริการทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ (ค่าเฉลี่ย = 4.51) ผู้แต่ง/เจ้าของผลงานทางวิชาการที่มีชื่อเสียงและได้รับการยอมรับในวงวิชาการ (ค่าเฉลี่ย = 4.21)

ความสำคัญในระดับมาก ได้แก่ แพลตฟอร์มความรู้ที่มีผู้ให้บริการแพลตฟอร์มที่เป็นภาครัฐ / หน่วยงานอิสระที่อยู่ในกำกับของรัฐ (ค่าเฉลี่ย = 3.91) จำนวนผู้ใช้ที่เป็นสมาชิก ผู้เยี่ยมชม และผู้เข้าใช้งานของแพลตฟอร์ม (ค่าเฉลี่ย = 3.90)

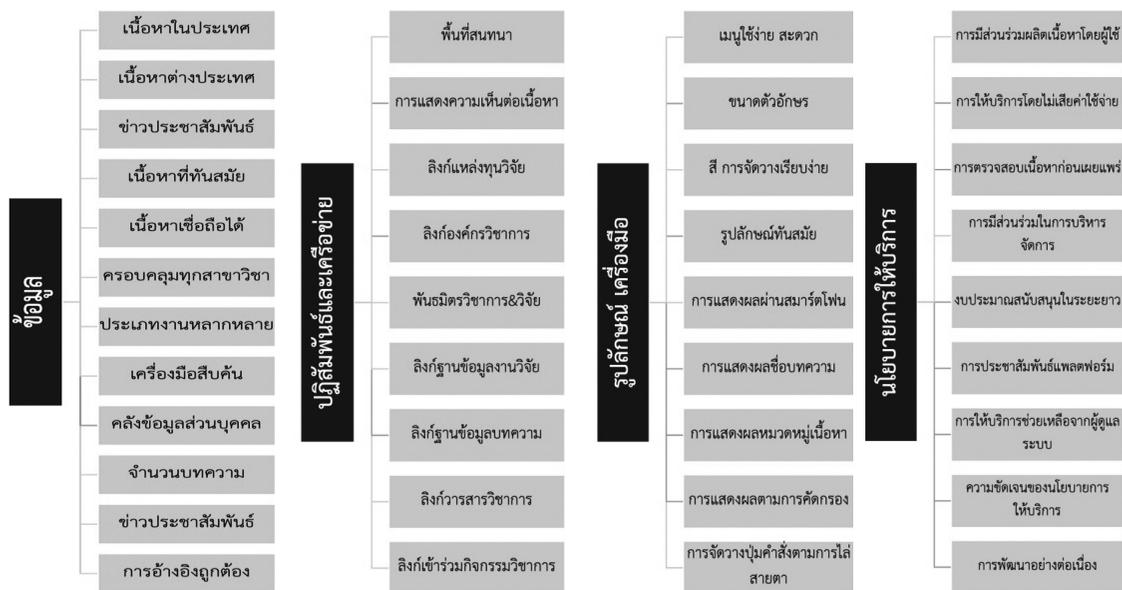
ตารางที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้งานแพลตฟอร์มความรู้

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้งาน	ระดับความสำคัญ (N = 106)		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ความทันสมัยของข้อมูล	4.67	.672	มากที่สุด
2. แพลตฟอร์มสามารถใช้งานได้ง่ายและสะดวก	4.65	.805	มากที่สุด
3. เครื่องมือที่ใช้ในการสืบค้นข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ	4.61	.800	มากที่สุด
4. ความครอบคลุมในทุกสาขาวิชาทางนิเทศศาสตร์	4.59	.753	มากที่สุด
5. ความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่เผยแพร่ผ่านแพลตฟอร์ม	4.58	.729	มากที่สุด
6. รูปแบบของข้อมูลที่หลากหลาย (เช่น บทคัดย่อ บทความฉบับเต็ม E-book รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์)	4.58	.755	มากที่สุด
7. การไม่เสียค่าใช้จ่ายในการใช้บริการแพลตฟอร์ม	4.54	.841	มากที่สุด
8. แหล่งรวมลิงก์ที่เป็นประโยชน์ทางวิชาการในสาขานิเทศศาสตร์	4.52	.853	มากที่สุด
9. จำนวนบทความ รายงานการวิจัย ที่ให้บริการฟรี	4.52	.938	มากที่สุด
10. แพลตฟอร์มให้บริการทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ	4.51	.886	มากที่สุด
11. ผู้แต่ง/เจ้าของผลงานทางวิชาการที่มีชื่อเสียงและได้รับการยอมรับในวงวิชาการ	4.21	.913	มากที่สุด
12. ผู้ให้บริการแพลตฟอร์มที่เป็นภาครัฐ / หน่วยงานอิสระที่อยู่ในกำกับของรัฐ	3.91	1.109	มาก
13. จำนวนผู้ใช้ที่เป็นสมาชิก ผู้เยี่ยมชม และผู้เข้าใช้งานของแพลตฟอร์ม	3.90	1.095	มาก

การออกแบบพัฒนาต้นแบบแพลตฟอร์ม

การออกแบบพัฒนาต้นแบบแพลตฟอร์ม ผู้วิจัยนำผลการศึกษาที่ได้จากการสัมภาษณ์ และการสำรวจ มาพิจารณาประกอบกัน โดยจัดลำดับความต้องการพื้นฐานที่กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญร่วมกับความเป็นไปได้ ในการพัฒนาแพลตฟอร์มตามกรอบระยะเวลาการดำเนินงาน การพัฒนาแพลตฟอร์มต้นแบบเป็นการทำร่วมกัน ของทีมวิจัยในการวิเคราะห์ผลการศึกษาค้นคว้าความต้องการของผู้ใช้ออกมาเป็นคุณสมบัติของแพลตฟอร์มในเชิง รูปธรรม กำหนดโครงสร้าง คุณลักษณะ และการจัดระบบเนื้อหาที่ต้องการ ให้กับผู้พัฒนาแพลตฟอร์มในเชิงระบบ และเทคนิค (Web Developer) และผู้ออกแบบรูปลักษณ์หน้าตาและความสวยงามของแพลตฟอร์ม (Web Designer) เพื่อให้ได้แพลตฟอร์มที่สามารถตอบสนองความต้องการใช้งานของผู้ใช้มากที่สุดโดยอ้างอิงจาก ผลการศึกษา

ผลการศึกษาจากการสัมภาษณ์ การสำรวจ และการทดลองใช้ สามารถวิเคราะห์คุณลักษณะสำคัญของ แพลตฟอร์ม ดังปรากฏในแผนภาพ

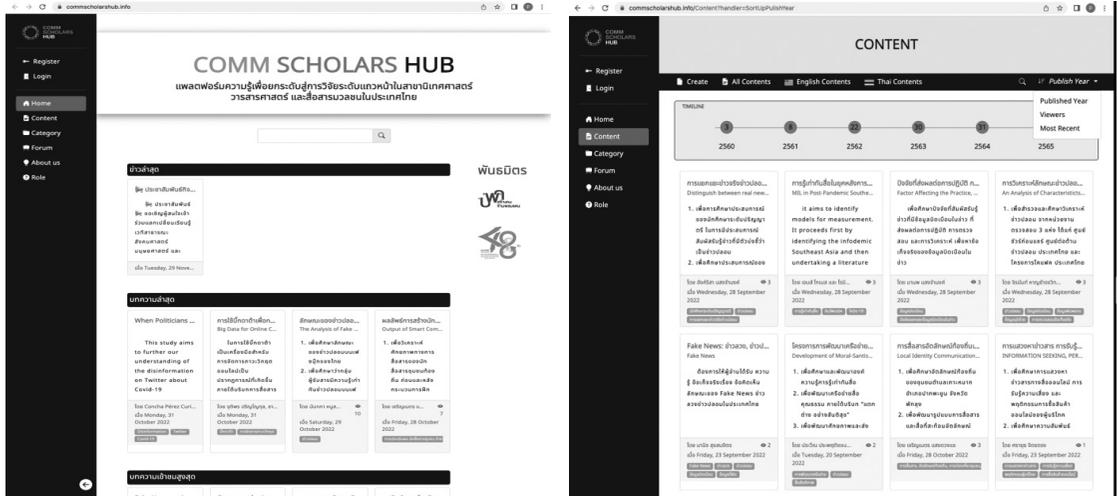
ภาพที่ 2 คุณลักษณะสำคัญของแพลตฟอร์มจากผลการศึกษา

ชื่อเว็บไซต์และสัญลักษณ์ของแพลตฟอร์ม

Comm Scholars Hub URL: <https://www.commscholarshub.info/>

ชื่อของเว็บไซต์มีที่มาจากปัญหาและความต้องการที่ขาดแคลนด้านโครงสร้างพื้นฐานที่เอื้อต่อการสร้าง องค์ความรู้ ระบบนิเวศองค์ความรู้ที่เป็นอยู่ในปัจจุบันยังขาดเครือข่ายนักวิจัยที่เป็นระบบไม่มีแพลตฟอร์มกลาง ในการรวบรวมและสื่อสารถึงความเชี่ยวชาญ ความมุ่งหมายของแพลตฟอร์มนี้ คือ การสร้างกลไกทางข้อมูล ที่เอื้ออำนวยการสร้างองค์ความรู้ทางการวิจัยระดับแถวหน้าและการตีพิมพ์ในระดับนานาชาติของสาขาวิชา นิเทศศาสตร์ วารสารศาสตร์ และสื่อสารมวลชนในประเทศไทย จากความร่วมมือและการเรียนรู้ร่วมกันของ ประชาคมวิชาการนิเทศศาสตร์ วารสารศาสตร์ และสื่อสารมวลชน

หน้าแรกของแพลตฟอร์มเน้นความเรียบง่าย ไม่มีองค์ประกอบหรือการตกแต่งที่รกรุงรัง จากความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่ส่วนใหญ่เห็นสอดคล้องกันว่า วัตถุประสงค์ในการเข้าใช้งานแพลตฟอร์มที่ให้บริการในลักษณะของฐานข้อมูลความรู้ และข่าวสาร ความต้องการหลัก คือ การเข้ามาและสามารถเข้าถึงและค้นหาข้อมูลที่ต้องการได้อย่างสะดวก ไม่ซับซ้อน ต้องการได้รับเนื้อหาที่ทันสมัยและมีประโยชน์ รวมถึงเนื้อหาที่ได้รับคามนิยมจากความสนใจของผู้ที่อยู่ในแวดวงวิชาการเดียวกัน ดังแสดงตัวอย่างแพลตฟอร์มในภาพที่ 3

ภาพที่ 3 ภาพบันทึกหน้าจอแพลตฟอร์ม <https://www.commscholarshub.info/>

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาแพลตฟอร์มในอนาคต

- 1) แพลตฟอร์มมีอัลกอริทึมในการแนะนำเนื้อหาตามประสบการณ์การใช้งานของผู้ใช้ เพื่อให้สามารถได้รับเนื้อหาที่สอดคล้องตามความสนใจที่ทันสมัยเป็นปัจจุบัน มีผลต่อการพัฒนาต่อยอดความรู้ทางวิชาการ
- 2) การแชร์เนื้อหาของแพลตฟอร์มไปยังสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อให้เนื้อหาถูกเผยแพร่ในวงกว้าง และสร้างการรู้จักและเข้าถึงแพลตฟอร์มจากผู้ใช้เพิ่มขึ้น
- 3) การเพิ่มเติมเนื้อหาในรูปแบบอื่น เช่น อินโฟกราฟิก คลิปวิดีโอ เนื่องจากความรู้ในปัจจุบันไม่จำกัดรูปแบบการนำเสนอ และเอื้อต่อการเปิดรับของผู้ใช้มากขึ้น
- 4) การเพิ่มข้อมูลที่ช่วยให้ความรู้และสนับสนุนการทำวิจัยได้อย่างถูกต้อง มีมาตรฐาน
- 5) การสร้างโปรไฟล์ของผู้วิจัย เพื่อสร้างการเชื่อมต่อเป็นเครือข่ายนักวิจัยที่มีความสนใจร่วมกัน
- 6) การมีเจ้าหน้าที่ให้บริการสนับสนุนการใช้งาน คอยตอบข้อสงสัยและให้คำแนะนำการใช้บริการแพลตฟอร์ม
- 7) การพัฒนาแพลตฟอร์มและการได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานความรู้ที่เกิดขึ้นได้จริง เข้มแข็ง และเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ผลผลิตต้นแบบแพลตฟอร์มดิจิทัลที่เปิดกว้าง ยืดหยุ่นและใช้ประโยชน์ได้ง่ายในการเป็นแหล่งสืบค้น เผยแพร่ เชื่อมโยงข้อมูล ผลงานการวิจัยและองค์ความรู้ทางวิชาการสำหรับสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ วารสารศาสตร์ และสื่อสารมวลชนในประเทศไทย
2. เสริมสร้างการมีส่วนร่วมและการเรียนรู้ร่วมกันของประชาคมวิชาการนิเทศศาสตร์ วารสารศาสตร์ และสื่อสารมวลชนในการพัฒนาและทดลองใช้ต้นแบบแพลตฟอร์มดิจิทัลในการเป็นแหล่งทรัพยากรข้อมูล ผลงานการวิจัยและองค์ความรู้ทางวิชาการของสาขา

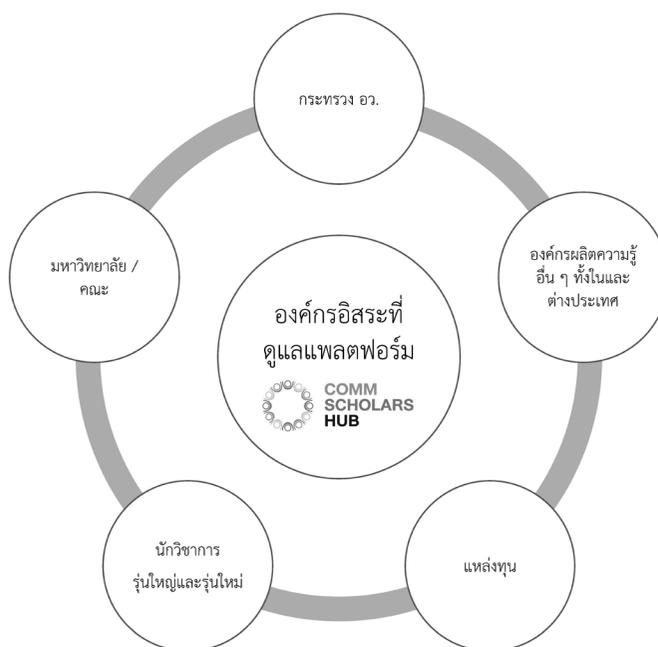
สรุปและอภิปรายผล

การศึกษาเพื่อสร้างแพลตฟอร์มความรู้ในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ วารสารศาสตร์ และสื่อสารมวลชนในประเทศไทย มีฐานความคิดจากหลักการของการจัดการความรู้ (Knowledge Management) (Nonaka & Takeuchi, 1995) และแนวทางการเรียนรู้ร่วมกัน (Collaborative Learning Approach) (Vera & Crossan, 2003) และการนำเอากระบวนการพัฒนาพื้นที่การจัดการการเรียนรู้ร่วมกันของ Jakubik (2008) ที่เริ่มต้นจากการพัฒนาบริบทของชุมชน กำหนดปัญหาความต้องการ นำเสนอ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น อภิปรายเพื่อหาทางออกของปัญหาร่วมกัน และนำเอาแนวทางการแก้ไขปัญหาที่ได้นั้นไปพัฒนาให้เป็นรูปธรรมสู่การปฏิบัติจริง โดยวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ ที่เข้ามาเกี่ยวข้องทั้งระดับของการปฏิสัมพันธ์ การรับรู้ค่านิยมของกลุ่ม/ประชาคมร่วมกัน การตอบสนอง และสะท้อนกลับเพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ดีขึ้น การศึกษานี้ดำเนินการวิจัยในการสำรวจปัญหาความต้องการในการสร้าง เข้าถึง และเผยแพร่องค์ความรู้ของประชาคมที่เป็นผู้สร้างองค์ความรู้ทางนิเทศศาสตร์ วารสารศาสตร์ และสื่อสารมวลชนในประเทศไทยและนำมาสู่การพัฒนาต้นแบบแพลตฟอร์มดิจิทัลด้านข้อมูลเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมและการเรียนรู้ร่วมกันของประชาคมวิชาการนั้น เมื่อนำผลการศึกษามาเปรียบเทียบกับกรอบแนวคิดในการออกแบบแพลตฟอร์มที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ในตอนต้นจากการทบทวนวรรณกรรมจากการสำรวจแพลตฟอร์มเชื่อมโยงและแบ่งปันความรู้ทางการวิจัยที่มีการใช้ประโยชน์กว้างขวางในแวดวงนิเทศศาสตร์และสังคมศาสตร์ ทั้งในระดับสากลและระดับประเทศ สามารถวิเคราะห์องค์ประกอบของแพลตฟอร์มความรู้ที่สำคัญออกมาได้ 8 ประการ คือ 1) การมีรหัสค้นคว้าสำหรับใช้บันทึกข้อมูลนักวิจัยที่สามารถสร้าง แก้ไข และปรับเปลี่ยนข้อมูลได้ 2) การให้บริการของแพลตฟอร์มโดยไม่แสวงหาผลกำไรและให้บริการได้โดยไม่มีค่าใช้จ่าย 3) แพลตฟอร์มเป็น Open Source ซอฟต์แวร์ที่เปิดให้สามารถนำไปใช้ได้ภายใต้ลิขสิทธิ์และพัฒนาต่อได้ 4) ฐานข้อมูลสังเคราะห์ของประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชา (การศึกษาใช้ประเด็น Disinformation เป็นต้นแบบในการสร้างฐานข้อมูล) 5) แพลตฟอร์มมีคุณลักษณะเป็นเครือข่ายเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลอื่น 6) การรวบรวมและเผยแพร่ลิงก์ความรู้ที่มีการเผยแพร่ออนไลน์แล้ว 7) แพลตฟอร์มสำหรับการเผยแพร่ผลงานวิจัยในขั้นต้นก่อนการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ (Preprints) และ 8) กลไกสืบค้นข้อมูลในฐานข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ พบว่า บางประเด็นเป็นความต้องการที่สำคัญและคาดหวังให้แพลตฟอร์มดิจิทัลให้บริการ ในขณะที่บางประเด็นก็ไม่ได้สอดคล้องกับความต้องการ โดยประเด็นที่ตรงกับความต้องการและความคาดหวังร่วมกันของประชาคมผู้สร้างองค์ความรู้

คือ บทบาทของแพลตฟอร์มด้าน 1) การเป็นกลไกสืบค้นที่ใช้งานง่าย 2) การเชื่อมโยงความรู้ในทางนิเทศศาสตร์วารสารศาสตร์ และสื่อสารมวลชนในประเทศไทยและต่างประเทศที่มีการเผยแพร่ออนไลน์แล้ว และ 3) การเป็นฐานข้อมูลในประเด็นความรู้ต่าง ๆ ที่เป็นวาระสำคัญอันเป็นการยกระดับความรู้สู่การนำไปใช้ประโยชน์ เช่น ในช่วงต้นเป็นเรื่องของ Disinformation แต่ก็ต้องการให้มีประเด็นอื่น ๆ ด้วย นอกจากนี้ 4) การเป็นแพลตฟอร์มที่ไม่แสวงหากำไร เพื่อเปิดกว้างให้เกิดการเข้าถึงองค์ความรู้อย่างกว้างขวางและเข้าใช้ได้โดยอิสระ

อย่างไรก็ดี ประเด็นที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ในกรอบแนวคิดในการออกแบบแพลตฟอร์มแต่ไม่ตรงกับความต้องการและความคาดหวังของสมาชิกในประชาคมฯ คือ การเป็นพื้นที่ที่นักวิจัยสร้างรหัสนักวิจัย และบันทึกข้อมูลนักวิจัย เนื่องจากมีแพลตฟอร์มสื่อสังคมอื่นที่ตอบสนองความต้องการในด้านนี้อยู่แล้ว เช่น เพชฌัญญูลิงค้ออิน เป็นต้น

ส่วนประเด็นอื่น ๆ ได้แก่ การเชื่อมโยงความรู้ในรูปแบบ Preprint ก่อนเผยแพร่ นั้น สมาชิกในประชาคมฯ เห็นว่า แพลตฟอร์มควรเพิ่มบทบาทในการเป็น Forum หรือพื้นที่พูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้แบบไม่เป็นทางการแลกเปลี่ยนผลงานที่ยังไม่ได้เผยแพร่แต่ต้องการรับฟังความคิดเห็นจากสมาชิกในประชาคมฯ อีกทั้ง ประเด็นการเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลออนไลน์อื่นซึ่งในต้นแบบแพลตฟอร์มนี้ยังมีไม่มากนัก สมาชิกในประชาคมฯ เห็นว่าการที่จะเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลออนไลน์ทั้งในและต่างประเทศได้นั้น จะต้องมีการวางแผนกลยุทธ์เครือข่ายสัมพันธ์ไปด้วกับการพัฒนาแพลตฟอร์ม ดังภาพที่ 4

ภาพที่ 4 การเชื่อมโยงเครือข่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อการพัฒนาแพลตฟอร์มองค์ความรู้ทางนิเทศศาสตร์ฯ

นอกจากนี้ จากการศึกษา พบว่า ความต้องการและความคาดหวังของประชาคมผู้สร้างองค์ความรู้ ต่อแพลตฟอร์มความรู้ที่แตกต่างออกไปจากกรอบแนวคิดการออกแบบแพลตฟอร์ม คือ บทบาทที่มากกว่า การเป็นการเผยแพร่ความรู้ แต่รวมไปถึงบทบาทการเป็นพื้นที่กลาง “เชื่อมต่อ” ได้แก่ 1) การเชื่อมต่อนักวิจัย กับแหล่งทุน ในการพัฒนางานวิจัยและองค์ความรู้ของสาขาวิทยาศาสตร์เข้าด้วยกัน ซึ่งรวมไปถึงมหาวิทยาลัยต่าง ๆ แหล่งทุนนักวิจัย และสมาคมวิชาชีพสื่อ เพราะปัจจุบันยังไม่มีพื้นที่ดังกล่าว 2) การเชื่อมต่อระหว่างนักวิจัย “รุ่นใหญ่” และ “รุ่นใหม่” เพื่อการถ่ายทอดองค์ความรู้ คำแนะนำทางวิชาการภายในเครือข่ายที่มีหลากหลาย รุ่นวัย และไม่มีโอกาสได้ปฏิสัมพันธ์กันในชีวิตจริง โดยเฉพาะความต้องการของนักวิจัย “รุ่นใหม่” ที่อยากเรียนรู้ จากนักวิจัย “รุ่นใหญ่” ด้วย

จากบทบาทและความคาดหวังที่ต้องการให้แพลตฟอร์มเป็นพื้นที่กลางที่ “การเชื่อมโยงความรู้และ ข้อมูล” และ “การเชื่อมต่อ Node ต่าง ๆ ในประชาคมฯ” นั้น จะส่งผลต่อการออกแบบแพลตฟอร์มในอนาคต ที่จะต้องคำนึงถึงดีไซน์และ Function ที่ตอบสนองทั้ง 2 บทบาท ดังที่สรุปคุณลักษณะสำคัญของแพลตฟอร์ม ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ข้อมูล ปฏิสัมพันธ์และเครือข่าย รูปลักษณะและเครื่องมือ และนโยบายการให้บริการ รวมถึงการสร้างประสบการณ์การใช้งานที่ใส่ความเป็นมนุษย์เข้าไป (Humanized Design) ด้วย

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาแพลตฟอร์มและการขยายผลในอนาคต

1. การพัฒนาจากต้นแบบแพลตฟอร์มให้สามารถใช้ได้จริงและหาวิธีจัดการให้มีความต่อเนื่อง ยั่งยืน รวมถึงการเผยแพร่สู่ประชาคมในวงกว้างมีชุมชนของผู้ใช้งานจำนวนมากที่จะสร้างบรรยากาศของการเผยแพร่ และแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกันอย่างมีชีวิตชีวา
2. การเพิ่มข้อมูลเกี่ยวกับงานวิชาการที่เป็นลักษณะอื่นนอกเหนือจากงานวิจัย อาทิ สื่อในรูปแบบต่าง ๆ ที่ได้จากงานวิจัย Preprint และเนื้อหาในประเด็นอื่น ๆ เพิ่มเติมจาก Disinformation
3. การเป็นตัวกลางในการเชื่อมต่อภาคส่วนต่าง ๆ อาทิ มหาวิทยาลัย แหล่งทุน นักวิจัย สมาคมวิชาชีพ สื่อ ที่มีส่วนในการพัฒนางานวิจัยและองค์ความรู้ของสาขาวิทยาศาสตร์เข้าไว้ด้วยกัน
4. การเป็นพื้นที่ส่งเสริมศักยภาพนักวิจัยรุ่นใหม่ในประชาคมและการจัดการความรู้ระหว่างนักวิจัย หลากหลายรุ่นวัยในประชาคม
5. องค์กรที่จะเป็นผู้สร้าง พัฒนา และให้บริการแพลตฟอร์มที่สามารถดำเนินการได้อย่างเป็นระบบ ในระยะยาวควรอยู่ในรูปแบบขององค์กรอิสระที่ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ

กิตติกรรมประกาศ

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยเรื่อง การสร้างแพลตฟอร์มความรู้ที่เอื้ออำนวยเพื่อยกระดับสู่การวิจัยระดับแถวหน้าในสาขาวิทยาศาสตร์ วารสารศาสตร์ และสื่อสารมวลชนในประเทศไทย ซึ่งได้รับทุนสนับสนุนจากหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนากำลังคน และทุนด้านการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา การวิจัยและการสร้างนวัตกรรม (บพค.) สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.)

โครงการวิจัยนี้ได้ผ่านการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ COA No.2022/0050

บรรณานุกรม

- พิรงรอง รามสูต, เสริมศิริ นิลดำ, และ โสภาค พาณิชพาพิบูล. (2564). การสำรวจสถานการณ์ปัญหาและการพัฒนาระบบความรู้ในศาสตร์ วารสารศาสตร์ และการสื่อสารมวลชนในประเทศไทย ใน สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, *โครงการจัดทำสมุดปกขาวข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อการยกระดับระบบบริหารจัดการความรู้และการปรับปรุงโครงสร้างความรู้ทางสังคมศาสตร์ของประเทศไทย* (น. 240-322). สืบค้นจาก <http://www.cusri.chula.ac.th/wp-content/uploads/2022/12/รายงานฉบับสมบูรณ์ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อการยกระดับระบบบริหารจัดการความรู้.pdf>
- ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai-Journal Citation Index). (ม.ป.ป.). *เกี่ยวกับ TCI*. สืบค้นเมื่อ 2 กรกฎาคม 2564, จาก <https://tci-thailand.org/>
- Israel, G. D. (1992). *Determining Sample Size*. Retrieved October 12, 2023, from <https://www.psychosphere.com/Determining%20sample%20size%20by%20Glen%20Israel.pdf>
- Jakubik, M. (2008). Experiencing collaborative knowledge creation processes. *The Learning Organization*, 15(1), 5-25. doi: 10.1108/09696470810842475
- Nonaka, I. & Takeuchi, H. (1995). *The knowledge creating company: How Japanese companies create the dynamics of innovation*. Oxford: Oxford University Press.
- Open Archive for Media, Film, and Communication Studies. (n.d.). *MediArXiv FAQs*. Retrieved July 2, 2021, from <https://mediarxiv.com/faqs/>
- Open Researcher and Contributor ID. (n.d.). *About ORCID*. Retrieved July 2, 2021, from <https://info.orcid.org/what-is-orcid/>
- Social Science Research Network. (n.d.). *What is SSRN?*. Retrieved July 2, 2021, from https://service.elsevier.com/app/answers/detail/a_id/34348/supporthub/ssrn/p/16539/

Vera, D. & Crossan, M. (2003). Organizational learning and knowledge management: Toward an integrative framework. In M. Easterby-Smith, & M. A. Lyles (Eds), *The Blackwell handbook of organizational learning and knowledge management* (pp. 122-142). West Sussex, UK: Blackwell.